

Sygn. akt I C 506 / 14

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Krzysztof Rudnicki**

Protokolant: **Małgorzata Wąchala**

po rozpoznaniu w dniu 24.11.2015 r.

we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko W. D.

o zapłatę 500 000 zł

I. oddala powództwo;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokat B. O. **17 712 zł** kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu;

III. obciąża Skarb Państwa niepokrytymi kosztami sądowymi.

UZASADNIENIE

Powód M. S. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego W. D. 500 000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę i szkodę niematerialną.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że do naruszenia jego dóbr osobistych doszło poprzez zachowania pozwanego polegające na sporządzeniu przez niego dwóch „fałszywych” opinii lekarskich z dnia 20.06.2006 r. i 14.02.2007 r., wykonanych na zlecenie Prokuratury Rejonowej P.do sprawy 1 Ds. 2916/06, w których pozwany poświadczył wielokrotnie nieprawdę. Pozwany w swojej opinii powoływał się na rzekomą nieczytelność dokumentacji medycznej, kart informacyjnych z badania chirurgicznego i laryngologicznego wykonanych w dniu 01.02.2005 r. w Wojewódzkim Szpitalu (...)w L.i wpisów do książeczki zdrowia powoda z 03.02.2005 r. dotyczących konsultacji (...)w (...) we W.. Obowiązkiem biegłego było zwrócenie się do właściwego organu o udostępnienie czytelnej i kompletnej dokumentacji w celu sporządzenia rzetelnej opinii sądowo-lekarskiej. Biegły miał do dyspozycji całość akt sprawy, a nie tylko dokumentację medyczną, i zlekceważył m.in. zachowanie sędziego Sądu Okręgowego w Legnicy K. B.w dniu 11.01.2005 r., która po stwierdzeniu obrażeń powoda, skierowała go na badania do Wojewódzkiego Szpitala (...)w L..

Powód wskazał dalej, że w dniu 07.01.2005 r. w trakcie jego pobytu w (...) we W.został dotkliwie pobity przez dowódcę zmiany jednostki – funkcjonariusza Służby Więziennej P. I., w wyniku czego powód doznał szeregu widocznych gołym okiem obrażeń głowy, w tym ucha prawego i jego okolic oraz skrzywienia przegrody nosowej. Doznał on trwałego

uszczerbku na zdrowiu w postaci utraty słuchu w uchu prawym, w stopniu znacznym. W sprawie tego pobicia śledztwo w sprawie 1 Ds. 2916/06 prowadziła Prokuratura Rejonowa W..

Pozwany W. D. nie stawił się na rozprawę, nie złożył odpowiedzi na pozew.

Wyrokiem zaocznym z dnia 08.10.2013 r., I C 1180/11, Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił powództwo.

Wyrokiem z dnia 11.03.2014 r., I ACa 68/14, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu uchylił wyrok Sądu Okręgowego z dnia 08.10.2013 r. i przekazał sprawę Sądowi okręgowemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny nakazał wyjaśnić, w jakich działaniach pozwanego powód upatrywał naruszenia jego dóbr osobistych i jakie skutki ostatecznie działania te wywołały, czym przejawiała się jego krzywda, ustalić, czy doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda.

W piśmie z dnia 23.06.2014 r. złożonym osobiście (k. 436-437) powód wskazał, że pozwany naruszył jego dobra osobiste w postaci godności i dobrego imienia jako osoby zawiadamiającej prokuraturę o pobiciu przez funkcjonariuszy Służby Więziennej (...) we W.w ten sposób, że w wydanych opiniach:

- podał szereg nieprawdziwych informacji,
- wybiórczo traktował dostępne materiały,
- zawarł sugestię wskazaną przez świadka J. P., że powód dokonał samouszkodzenia,
- wskazał błędną kwalifikację czynu podając, że doznane przez powoda obrażenia nie spowodowały rozstroju zdrowia powyżej 7 dni.

Podniósł, że opinie sporządzone przez pozwanego wywołały wątpliwości co do wiarygodności osoby powoda jako składającego zawiadomienie.

W piśmie z dnia 24.10.2014 r. (k. 452-456) złożonym przez pełnomocnika powód wskazał, że powód wywodzi swoje roszczenie przeciwko pozwanemu o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę z zachowania pozwanego polegającego na wydaniu opinii na zlecenie prokuratury w postępowaniu przygotowawczym 1 Ds. 2196/06 z dnia 20.06.2006 r. i 14.02.2007 r., która była nierzetelna, poświadczala nieprawdę, pomijała zapis w protokole rozprawy z dnia 11.01.2005 r., III K 36/04, Sądu Okręgowego w Legnicy, uchybiała wymaganiom stawianym opinii biegłego sądowego. Obowiązkiem biegłego przed wydaniem opinii było zażądanie pełnej dokumentacji medycznej dotyczącej powoda sprzed zdarzenia pobicia go w dniu 07.01.2005 r. i wszystkich następnym do dnia wydania pierwszej opinii, aby opinia była jasna i pełna. Ponadto biegły powinien był bez oceny, ale przytoczyć w opinii zeznania świadków powołanych przez powoda i zeznania jego samego. Opinia wydana przez pozwanego jest niepełna i niejasna, a zatem wadliwa.

Powód podniósł, że pozwany naruszył dobra osobiste powoda takie, jak prawo do godności i poszanowania jego osoby jako wiarygodnej oraz prawo do ochrony życia i zdrowia w czasie odbywania kary pozbawienia wolności poprzez uzyskanie sprawiedliwego orzeczenia, w którym funkcjonariusz Służby Więziennej winny pobicia go zostanie pociągnięta do odpowiedzialności karnej w postępowaniu karnym za przestępstwo z art. 156 § 1 kk.

Powodowi nie dano wiary oceniając jego zeznania złożone w postępowaniu przygotowawczym co do okoliczności i przyczyny powstania urazu głowy i ucha oraz osoby sprawcy. Skutkiem naruszenia jego dóbr osobistych przez pozwanego było umorzenie postępowania w sprawie 1 Ds. 2196/06. Powyższe pozbawiło powoda możliwości dochodzenia w postępowaniach sprawiedliwego wyroku karnego i cywilnego wobec sprawcy obrażeń.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód M. S. w 2005 r. przebywał w (...) we W., gdzie odbywał orzeczoną wobec niego karę pozbawienia wolności.

/ okoliczność niesporna /

W dniu 10.01.2015 r. powód zgłosił ból ucha prawego. Na zlecenie lekarza E. M. podano mu a. i 4 tabl. I..

/ dowód: książka zdrowia powoda – k. 24 /

Dnia 11.01.2005 r. podczas rozprawy głównej przez Sądem Okręgowym w Legnicy w sprawie III K 36/04 oskarżony M. S. podał, że po powrocie z ostatniej rozprawy dnia 07.01.2005 r. na terenie (...) we W. został pobity przez dowódcę zmiany ręką po głowie, a także był kopany, nie wie, przez kogo. Podał, że nadal boli go głowa, ucho, brzęczy mu w uchu, słabiej słyszy, ma sine ucho i siniak na prawym udzie. Wniósł o zbadanie w celu ustalenia, czy może brać udział w rozprawie.

Przewodniczący zarządził przerwę w rozprawie w celu zbadania oskarżonego w Wojewódzkim Szpitalu (...) w L..

Powód został przewieziony do tego Szpitala i zbadany przez chirurga P. R., a następnie laryngologa A. F..

/ dowód: protokół rozprawy z dnia 11.01.2005 r., III K 36/04 – k. 15-22; wpis w księdze przyjęć –

k. 367 akt 1 Ds. 2196/06 /

Specjalista laryngologii i audiologii A. F. w (...) w L. po przeprowadzeniu badań laryngologicznych oraz tympanometrii rozpoznał u powoda perforację błony bębenkowej prawej.

/ dowód: karta informacyjna z dnia 11.01.2015 r. – k. 28; historia choroby – k. 330 akt 1 Ds.

(...)/

Po powrocie do (...) powód wielokrotnie zgłaszał dolegliwości w postaci bólu ucha prawego

W dniach 18.01.2005 r. i 01.02.2005 r. specjalista laryngolog M. M. stwierdził perforację wewnętrznej błony bębenkowej ucha prawego i zaburzenia przewodnictwa przewodowego ucha prawego (niedosłuch stopnia lekkiego) w zakresie tonów wysokich oraz średniego w zakresie tonów niskich.

W dniu 13.02.2005 r. specjalista neurolog J. K. stwierdziła prawidłowy stan neurologiczny i wczesny zespół pourazowy.

Powód zgłaszał dolegliwości bólowe ucha prawego i niedosłuch przez okres ponad roku, także po przewiezieniu do innych placówek penitencjarnych.

/ dowód: książka zdrowia powoda – k. 24-26, 515-526; świadectwo lekarskie – k. 81 akt 1 Ds.

(...); zeznania świadków: J. K. – e-protokół z dnia 22.01.2013 r.

01:15-05:49, M. M. – e-protokół z dnia 22.01.2013 r. 05:49-10:45 /

Zły stan słuchu powoda zaobserwowali jego rodzice E. S. i A. S. podczas odwiedzin dnia 18.01.2005 r.

/ dowód: zeznania świadków: E. S. – k. 266-267, A. S. – k. 267 /

Dnia 20.01.2005 r. powód złożył do Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa na terenie (...) we W. – pobicia przez funkcjonariuszy SW.

Postanowieniem z dnia 30.06.2005 r., 1 Ds. 394/05, Prokurator Rejonowy d. P. na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 kpk umorzył śledztwo w sprawie domniemanego pobicia osadzonego M. S. 07 01.2005 r. we W.w (...) przez funkcjonariusza służby więziennej, na skutek którego doszło uszkodzenia błony bębenkowej po prawej stronie oraz niedosłuchu przewodowego po prawej stronie, tj. o czyn z art. 231 § 1 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk – wobec braku dostatecznych dowodów na popełnienie przestępstwa.

Postanowieniem z dnia 13.02.2006 r. prokurator podjął na nowo umorzone postępowanie.

/ dowód: akta sprawy 1 Ds. 2196/06 /

Postanowieniem z dnia 24.02.2006 r. prokurator powołał biegłego W. D. w celu stwierdzenia:

1. jaki jest rodzaj i stopień obrażeń ciała doznanych przez M. S.,
2. jaki był mechanizm powstania stwierdzonych obrażeń,
3. czy stwierdzone obrażenia mogły powstać w czasie i okolicznościach podanych przez pokrzywdzonego,
4. czy jest możliwy inny mechanizm powstania obrażeń niż wskazany przez pokrzywdzonego.

/ dowód: postanowienie z dnia 24.02.2006 r. – k. 256 akt 1 Ds. 2196/06 /

Dnia 30.06.2006 r. pozwany W. D. – biegły sądowy w zakresie medycyny sądowej przy SO we Wrocławiu – sporządził opinię sądowo-lekarską, w której wskazał, że w aktach sprawy znajduje się dokumentacja medyczna, z której wynika, iż u M. S. stwierdzono:

- w karcie informacyjnej z dnia 11.01.2005 r. – perforację błony bębenkowej prawej, niedosłuch ...(nieczytelne) prawostronny,
- w karcie tympanogramu z dnia 11.01.2005 r. – wynik badania nieczytelny,
- w karcie informacyjnej z dnia 11.01.2005 r. – uraz głowy, uraz uda prawego,
- w świadectwie lekarskim z dnia 07.02.2005 r. – niewielką perforację błony bębenkowej ucha prawego wielkości 2x2 mm, wczesny zespół pourazowy.

Wskazał na rozpoznanie:

- stanu po urazie głowy z podbiegnięciem krwawym małżowiny usznej prawej,
- stanu po powierzchniowym urazie uda prawego,
- stanu po niewielkiej perforacji błony bębenkowej prawej z następczym niewielkim niedosłuchem.

Opiniujący sformułował następujące wnioski:

- wskazane obrażenia powstały w wyniku działania narzędzi tępych, względnie tępokrawędzistych,
- nie można w sposób obiektywny stwierdzić, na czym miał polegać uraz uda prawego i jakie miały być jego obiektywne następstwa,
- udostępniona dokumentacja medyczna nie pozwala na rozpoznanie u pokrzywdzonego (w jakiegokolwiek lokalizacji) zmian urazowych o typie otarć naskórka lub podbiegnięć krwawych, a więc obrażeń z medyczno-sądowego punktu widzenia typowych dla pokrzywdzonych w sprawie o pobicia,

- nie można w sposób jednoznaczny i kategoryczny przyjąć, aby rozpoznane u M. S. uraz głowy i uszkodzenie błony bębenkowej powstały jednocześnie, aczkolwiek uznać to należy za bardzo wysoce prawdopodobne,

- nie można na podstawie udostępnionych materiałów stwierdzić w sposób jednoznaczny i

kategoryczny stwierdzić, na ile perforacja błony bębenkowej wpłynęła na pogorszenie słuchu,

- wysoce prawdopodobne pozostaje, iż to właśnie w następstwie otrzymanych (otrzymanego) uderzeń ręką (zwłaszcza otwartą) M. S. doznał perforacji błony bębenkowej prawej z następczym niedosłuchem niewielkiego stopnia, a za potwierdzenie tego uznawać należy zmianę urazową w zakresie małżowiny usznej,

- nie można jednoznacznie wykluczyć, aby perforacja ta stanowiła następstwo zabiegów higienicznych ucha prawego lub też była następstwem toczącego się tam procesu zapalnego,

- obrażenia stwierdzone u M. S. są inne niż określone w art. 156 kk i brak jest na podstawie udostępnionych materiałów jednoznacznych obiektywnych podstaw do przyjęcia, aby naruszyły u niego czynności narządu ciała lub też skutkowały rozstrojem zdrowia na okres powyżej dni siedmiu, tj. są takie, jak w art. 157 § 2 kk.

/ dowód: opinia z dnia 30.06.2006 r. – k. 257-259 akt 1 Ds. 2916/06 /

Przed wydaniem opinii pozwany nie wykonywał badania powoda.

/ dowód: zeznania powoda M. S. – e-protokół z dnia 24.11.2015 r. 00.00.59-00.30.42 /

Postanowieniem z dnia 30.06.2006 r., 1 Ds. 2916/06, Prokurator Rejonowy d. P. na podstawie art. 17 pkt 1 kpk umorzył śledztwo w sprawie domniemanego przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy służby więziennej 07.01.2005 r. we W.w (...)i znieważenia obelżywymi słowami osadzonego M. S., zadania mu kilkunastu ciosów pięściami w okolicach jego głowy oraz kopnięcia w tułów, w następstwie czego doznał on uszkodzenia błony bębenkowej po prawej stronie i niedosłuchu przewodowego – obrażeń naruszających czynności narządów ciała na czas krótszy niż 7 dni, tj. o czyn z art. 231 § 1 kk i art. 216 § 1 kk oraz art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk – wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa.

W uzasadnieniu postanowienia prokurator wskazał, że postępowanie dowodowe nie doprowadziło do ustalenia, czy przestępstwa z art. 216 kk (znieważenie) i art. 231 § 1 kk (nadużycia uprawnień) rzeczywiście miały miejsce.

/ dowód: postanowienie z dnia 30.06.2006 r. – k. 261-264 akt 1 Ds. 2196/06 /

Powód zapoznał się z opinią sporządzoną przez powoda już po umorzeniu śledztwa.

/ dowód: zeznania powoda M. S. – e-protokół z dnia 24.11.2015 r. 00.00.59-00.30.42 /

Postanowieniem z dnia 14.11.2006 r., I D.104/05, Prokurator Okręgowy we W.uwzględnił zażalenie pokrzywdzonego M. S.i uchylił postanowienie z dnia 30.06.2006 r. o umorzeniu śledztwa w celu uzupełnienia postępowania przygotowawczego.

Nakazał ponownie przesłuchać świadków, przeprowadzić okazanie i konfrontacje, przesłuchać lekarzy, którzy badali M. S. dnia 11.02.2015 r., uzyskać pełną

dokumentację medyczną, zwrócić się o wydanie kompleksowej opinii sądowo-lekarskiej.

/ dowód: postanowienie z dnia 14.11.2006 r. – k. 312-314 akt 1 Ds. 2196/06 /

Postanowieniem z dnia 29.12.2006 r., 1 Ds. 2916/06, Prokurator Rejonowy d. P. na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 kpk umorzył śledztwo w sprawie domniemanego przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy służby więziennej 07

01.2005 r. we W.w (...)i znieważenia obelżywymi słowami osadzonego M. S., zadania mu kilkunastu ciosów pięściami w okolicach jego głowy oraz kopnięcia w tułów, w następstwie czego doznał on uszkodzenia błony bębenkowej po prawej stronie i niedosłuchu przewodowego – obrażeń naruszających czynności narządów ciała na czas krótszy niż 7 dni, tj. o czyn z art. 231 § 1 kk i art. 216 § 1 kk oraz art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk – wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa.

W uzasadnieniu postanowienia prokurator wskazał, że postępowanie dowodowe nie doprowadziło do ustalenia, czy przestępstwa z art. 216 kk (znieważenie) i art. 231 § 1 kk (nadużycia uprawnień) rzeczywiście miały miejsce.

/ dowód: postanowienie z dnia 29.12.2006 r. – k. 342-345 akt 1 Ds. 2196/06 /

Dnia 14.02.2007 r. pozwany W. D. sporządził kolejną opinię sądowo-lekarską, w której wskazał, że w aktach sprawy znajduje się dokumentacja medyczna, z której wynika, iż u M. S. stwierdzono:

- w karcie informacyjnej z dnia 11.01.2005 r. – perforację błony bębenkowej prawem, niedosłuch ...(nieczytelne) prawostronny,
- w karcie tympanogramu z dnia 11.01.2005 r. – wynik badania nieczytelny,
- w karcie informacyjnej z dnia 11.01.2005 r. – uraz głowy, uraz uda prawego,
- w świadectwie lekarskim z dnia 07.02.2005 r. – niewielką perforację błony bębenkowej ucha prawego wielkości 2x2 mm, wczesny zespół pourazowy.

Wskazał na rozpoznanie:

- stanu po urazie głowy z podbiegnięciem krwawym małżowiny usznej prawej,
- stanu po powierzchniowym urazie uda prawego,
- stanu po niewielkiej perforacji błony bębenkowej prawej z następczym niewielkim niedosłuchem.

Opiniujący sformułował następujące wnioski:

- wskazane obrażenia powstały w wyniku działania narzędzi tępych, względnie tępokrawędzistych,
- nie można w sposób obiektywny stwierdzić, na czym miał polegać uraz uda prawego i jakie miały być jego obiektywne następstwa,
- udostępniona dodatkowo dokumentacja medyczna nie daje podstaw do rozpoznania u pokrzywdzonego jakichkolwiek innych zmian urazowych zewnętrznych,
- nie można w sposób jednoznaczny i kategoryczny przyjąć, aby rozpoznane u M. S. uraz głowy i uszkodzenie błony bębenkowej powstały jednocześnie, aczkolwiek uznać to należy za bardzo wysoce prawdopodobne,
- nie można na podstawie udostępnionych materiałów stwierdzić w sposób jednoznaczny i kategoryczny stwierdzić, na ile perforacja błony bębenkowej wpłynęła na pogorszenie słuchu,
- wysoce prawdopodobne pozostaje, iż to właśnie w następstwie otrzymanych (otrzymanego) uderzeń ręką (zwłaszcza otwartą) M. S. doznał perforacji błony bębenkowej prawej z następczym niedosłuchem niewielkiego stopnia, a za potwierdzenie tego uznawać należy zmianę urazową w zakresie małżowiny usznej,
- nie można jednoznacznie wykluczyć, aby perforacja ta stanowiła następstwo zabiegów higienicznych ucha prawego lub też była następstwem toczącego się tam procesu zapalnego,

- obrażenia stwierdzone u M. S. są inne niż określone w art. 156 kk i brak jest na podstawie udostępnionych materiałów jednoznacznych obiektywnych podstaw do przyjęcia, aby naruszyły u niego czynności narządu ciała lub też skutkowały rozstrojem zdrowia na okres powyżej dni siedmiu, tj. są takie, jak w art. 157 § 2 kk.

/ dowód: opinia z dnia 14.02.2007 r. – k. 441-443 akt 1 Ds. 2916/06 /

Powód zapoznał się z drugą opinią sporządzoną przez powoda podczas zapoznawania się z materiałami śledztwa.

/ dowód: zeznania powoda M. S. – e-protokół z dnia 24.11.2015 r. 00.00.59-00.30.42 /

Postanowieniem z dnia 02.07.2007 r., XII Kp 171/07, Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu nie uwzględnił zażalenia M. S. i utrzymał w mocy postanowienie prokuratora z dnia 29.12.2006 r. o umorzeniu śledztwa 1 Ds. 2916/06.

Sąd Rejonowy uznał, iż postępowanie przygotowawcze zostało przeprowadzone w sposób wnikliwy, pełny i szczegółowy. Sąd podzielił pogląd prokuratora, iż brak jest danych dostatecznie uzasadniających popełnienie przestępstwa na szkodę M. S.. Wskazał, że przesłuchani w charakterze świadków funkcjonariusze służby więziennej i inni pracownicy (...) nie potwierdzili wersji wydarzeń podanej przez pokrzywdzonego M. S., a w zeznaniach pozostałych świadków, którzy potwierdzili przebieg zdarzenia podawany przez pokrzywdzonego, pojawiają się sprzeczności co do szczegółów zdarzenia (np. co do jego godziny i przebiegu). Okoliczności te nakazują traktować te zeznania z dużą dozą ostrożności, w szczególności wobec spójności i zgodności zeznań innych przesłuchanych świadków.

W tych okolicznościach Sąd doszedł do przekonania, iż prawidłowo przeprowadzone śledztwo nie dało podstaw do przedstawienia zarzutów P. I. i decyzja o umorzeniu postępowania przygotowawczego jest w pełni uzasadniona. Wskazał, iż sprawa była również przedmiotem badania Sądu penitencjarnego oraz komisji powołanej przez Dyrektora (...), które to organy uznał skargę M. S. za bezzasadną.

/ dowód: postanowienie z dnia 02.07.2007 r. – k. 530-531 akt 1 Ds. 2916/06 /

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód wystąpił o zadośćuczynienie za krzywdę, jakiej miał doznać w następstwie sporządzenia przez pozwanego nierzetelnych opinii sądowo lekarskich w sprawie 1 Ds. 2916/06, w których pozwany miał poświadczyć nieprawdę.

Ponieważ pozwany nie stawił się na żaden termin rozprawy, nie złożył odpowiedzi na pozew ani innego pisma procesowego, nie zajął także stanowiska w sprawie w żaden inny sposób, sąd rozstrzygnął sprawę ponownie wyrokiem zaocznym na podstawie art. 339 § 1 kpc. Brak było jednakże podstaw do zastosowania art. 339 § 2 kpc albowiem okoliczności podane w pozwie wywołują poważne wątpliwości.

Powód wskazał, że swoje roszczenie wyprowadza z faktu naruszenia jego dóbr osobistych w postaci godności i dobrego imienia oraz prawa do ochrony życia i zdrowia. Wyniki przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego nie dają jednakże podstaw do ustalenia, iż naruszenie takie w ogóle nastąpiło.

Zgodnie z art. 23 kc dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność,

czeńść, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Według art. 24 § 1 kc ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne, a w razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie; na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Zgodnie zaś z art. 448 § 1 kc w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Powód wystąpił z żądaniem udzielenia mu wyłącznie majątkowej ochrony dóbr osobistych w postaci zadośćuczynienia za krzywdę.

W sprawie o ochronę dóbr osobistych powód dochodzący roszczeń z art. 24 § 1 kc lub art. 448 kc zobowiązany jest wykazać, że dobra te zostały naruszone działaniami pozwanego, natomiast pozwany – wykazać, że naruszenie dóbr osobistych nie było bezprawne, tzn. nastąpiło w wykonaniu ustawowego uprawnienia.

W przypadku roszczenia o zadośćuczynienie przewidzianego w art. 448 kc w doktrynie i orzecznictwie przeważa pogląd, że przesłanką dla zasądzenia takiego świadczenia jest nie tylko bezprawne, ale i zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego, przybierające postać zarówno winy umyślnej, jak i nieumyślnej (tak np. Sąd Najwyższy w wyrokach: z dnia 19.01.2007 r., III CSK 358/2006; z dnia 24.01.2008 r., I CSK 319/2007; z dnia 28.09.2011 r., I CSK 33/2011). Powód nie wykazał, na czym konkretnie miało polegać zawinienie pozwanego. Zarzucił sporządzonym przez niego opiniom nierzetelność, a także brak aktywności w weryfikacji przedłożonych opiniującemu dokumentów. Takie ujęcie zastrzeżeń powoda mogłoby wskazywać na zarzucanie pozwanemu niezachowania należytej staranności w sporządzeniu opinii, czyli winę w postaci nieumyślnej. Sąd Okręgowy nie widzi jednakże związku między wskazanymi zastrzeżeniami a możliwością przypisania pozwanemu naruszenia dóbr osobistych powoda.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że powód postawił sporządzonym przez pozwanego opiniom sądowno-lekarskim szereg zarzutów natury procesowej, które mogły być wyłącznie przedmiotem oceny tej opinii dokonywanej w tym postępowaniu, w którym opinie zostały sporządzone. Powód kwestionuje prawidłowość tych opinii i sformułowanych w nich wniosków, tj. rzetelność i wiarygodność opinii. Ocena tych okoliczności należy do organu prowadzącego określone postępowanie przygotowawcze lub rozpoznawcze, czyli sądu lub prokuratora. Jeżeli powód uważał, że sporządzone przez pozwanego opinie są niejasne, niepełne, że pozwany powinien był zażądać uzupełnienia dokumentacji niezbędnej do opiniowania, że zawarł w opinii jakieś stwierdzenia niezgodne z prawdą, wreszcie, że wadliwie sformułował końcowy wniosek o kwalifikacji obrażeń powoda, to mógł i powinien był podnosić stosowne zastrzeżenia w postępowaniu przygotowawczym w sprawie 1 Ds. 2196/06 albo w osobnym piśmie zawierającym zarzuty wobec opinii albo w zażaleniu na postanowienie o umorzeniu postępowania. Dotyczy to także braku zapoznania z opinią i możliwości domagania się jej uzupełnienia czy wyjaśnienia.

Po zakończeniu postępowania, w którym opinie były sporządzane, zamknięta jest droga do merytorycznej oceny treści tych opinii, ich rzetelności, wiarygodności i przydatności dla rozstrzygnięcia o przedmiocie tamtego postępowania. Sprawa o ochronę dóbr osobistych nie jest sprawą, w której takie okoliczności mogą być niejako ponownie badane.

Sąd Okręgowy nie znalazł usprawiedliwionych podstaw do ustalenia, że doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda.

Powód wskazał, że chodzi o godność i dobre imię oraz prawo do ochrony życia i zdrowia.

Jeżeli chodzi o prawo do ochrony życia i zdrowia, to w ogóle jego naruszenie nie wchodzi w grę w relacji między powodem a pozwanym.

Pozwany jako biegły z zakresu medycyny sądowej sporządził dwukrotnie w postępowaniu przygotowawczym 1 Ds. 2196/06 opinię sądowo-lekarską dotyczącą rodzaju i rozmiaru obrażeń zgłaszanych przez powoda i jego rozstroju zdrowia.

Opinia biegłego z zakresu medycyny sądowej jest środkiem dowodowym w postępowaniu karnym mającym służyć ustaleniu przyczyny, źródła, mechanizmu powstania obrażeń ciała lub rozstroju zdrowia, a także określeniu kwalifikacji tych obrażeń jako obrażeń ciężkich (wymienionych w art. 156 § 1 kk), średnich (art. 157 § 1 kk) lub lekkich (art. 157 § 2 kk), co ma znaczenie dla oceny kwalifikacji prawnej czynu, którego dotyczy postępowanie karne. Opiniowanie z zakresu medycyny jakiejkolwiek specjalności w postępowaniu prokuratorskim lub sądowym nie jest natomiast działaniem z zakresu ochrony zdrowia czy udzielania pomocy medycznej. Biegły z zakresu medycyny nie świadczy takiej pomocy, nie wykonuje czynności diagnostycznych czy terapeutycznych w relacji pacjent-lekarz. Zadaniem biegłego jest dokonanie oceny okoliczności konkretnej sprawy wymagającej wiedzy specjalistycznej. Opinia biegłego z zakresu medycyny może służyć ocenie prawidłowości prowadzonego procesu leczenia, ale nie jest elementem takiego procesu.

Z tych przyczyn chybione jest twierdzenie, iż działania pozwanego mogły naruszyć prawo do ochrony życia i zdrowia powoda.

Nie sposób też dopatrzeć się naruszenia godności i dobrego imienia powoda.

Treść obu sporządzonych przez pozwanego opinii nie zawiera żadnych sformułowań ubliżających powodowi, poniżających, ośmieszających, deprimujących czy w jakikolwiek inny sposób uwłaczających lub uchybiających godności powoda.

Natomiast dobre imię oznacza postrzeganie człowieka przez inne osoby, jego odbiór w świadomości społeczności lokalnej, zawodowej czy nawet odbiór powszechny. Naruszenie dobrego imienia wyraża się rozpowszechnianiem, udostępnianiem informacji nieprawdziwych, nierzetelnych, obiektywnie nieweryfikowalnych, które mogą wpłynąć na odbiór pokrzywdzonego jako osoby przestrzegającej właściwych reguł postępowania.

Powód podniósł, że treść opinii miałyby wpłynąć na ocenianie jego wiarygodności jako osoby pokrzywdzonej, składającej zawiadomienie o przestępstwie. Twierdzenie to jest nieusprawiedliwione. Opinia sporządzona przez pozwanego nie dotyczyła w żadnym razie oceny osoby powoda i jego wiarygodności. Przede wszystkim ocena wiarygodności dotyczy materiału dowodowego zebranego w określonym postępowaniu, a nie osób jako takich. W przypadku osobowych źródeł dowodowych ocena wiarygodności ma za przedmiot treść zeznań, czyli określonych wypowiedzi procesowych, a nie samą osobę składającą zeznania. Ocena wiarygodności dowodów dotyczy każdego dowodu z osobna oraz całości zebranego materiału i dokonywana jest z uwzględnieniem wszelkich okoliczności sprawy. Opinia biegłego jest tylko jednym z elementów składowych tego materiału, i to wcale nie decydującym.

Również w odniesieniu do dobrego imienia powoda nie można w treści sporządzonych przez pozwanego opinii dopatrzeć się sformułowań, które miałyby wskazać dobro osobiste powoda naruszyć. Opinia w ogóle nie odnosi się do wiarygodności zeznań powoda lub innych osób.

Przeciwnie, można nawet stwierdzić, iż niektóre z wniosków sformułowanych w opinii są dla powoda korzystne. Pozwany wskazał bowiem, iż bardzo wysoce prawdopodobne jest to, że rozpoznane u M. S. uraz głowy i uszkodzenie błony bębenkowej powstały jednocześnie, a także, że wysoce prawdopodobne jest to, iż to właśnie w następstwie otrzymanych (otrzymanego) uderzeń ręką (zwłaszcza otwartą) M. S. doznał perforacji błony bębenkowej prawej z następczym niedosłuchem niewielkiego stopnia, a za potwierdzenie tego uznać należy zmianę urazową w zakresie małżowiny usznej.

Tym samym z opinii pozwanego można wyprowadzić wniosek, iż obrażenia powoda mogły powstać w deklarowanych przez niego okolicznościach, i to z wysokim prawdopodobieństwem. Wniosek ten odnosi się jednakże wyłącznie do medycznego aspektu sprawy, tj. mechanizmu powstania obrażeń ciała powoda. Opinia nie może służyć ani

potwierdzeniu ani zaprzeczeniu, że doszło do pobicia powoda. Ustalenie, że takiego zdarzenia doszło, należało do organu prowadzącego postępowanie karne na podstawie oceny całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego obejmującego także dokumenty i przede wszystkim zeznania świadków. Jak wynika z uzasadnienia postanowienia prokuratora z dnia 30.12.2006 r. o umorzeniu śledztwa oraz z uzasadnienia postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 14.07.2007 r., przyczyną uznania, że materiał dowodowy nie daje wystarczającej podstawy do stwierdzenia popełnienia przestępstwa na szkodę M. S. była ocena dowodów z zeznań świadków wskazanych przez niego, którzy podawali sprzeczne ze sobą okoliczności zajścia tego zdarzenia, różniąc się np. co do czasu i przebiegu zdarzenia. Prokurator odwołał się do opinii pozwanego jedynie w zakresie wskazania na kwalifikację obrażeń, zaś Sąd Rejonowy w ogóle się do tej opinii nie odniósł. Opinia sporządzona przez pozwanego nie miała żadnego decydującego wpływu na decyzję o umorzeniu śledztwa w sprawie 1 Ds. 2196/06. Nieusprawiedliwione jest zatem twierdzenie, że działania pozwanego zamknęły powodowi drogę do dochodzenia roszczeń. Umorzenie śledztwa nie stanowiło przeszkody do wystąpienia przez powoda na drogę sądową w postępowaniu cywilnym przeciwko sprawcy pobicia.

Sąd doszedł do przekonania, iż okoliczności sprawy i przedstawiony sądowi materiał dowodowy nie dają podstaw do ustalenia, że pozwany W. D. sporządzając opinię sądowo-lekarską w sprawie 1 Ds. 2196/06 naruszył dobra osobiste powoda. Tym samym zgłoszone żądanie zadośćuczynienia pozbawione jest jakichkolwiek usprawiedliwionych podstaw. Można też dodać, że żądaną wysokość tego świadczenia należy uznać za rażąco wygórowaną, zupełnie nieadekwatną do charakteru i rozmiaru naruszeń dóbr osobistych, jakich rzekomo miał doznać powód.

Sąd oddalił wnioski powoda o przesłuchanie świadków oraz zwrócenie się do Zakładu karnego o informację. Rodzice powoda zostali przesłuchani jako świadkowie dnia 20.02.2013 r. (k.266-267) na okoliczność jego stanu w styczniu 2005 r. Natomiast okoliczności, jak często odwiedzali powoda, a także, czy powód dokonywał samouszkodzeń, pozbawione są znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Ani z opinii ani z postanowienia o umorzeniu postępowania nie wynika bowiem, że przyczyną obrażeń ciała powoda było samouszkodzenie. Ponadto nie jest przedmiotem tego postępowania ustalenie, czy powód doznał obrażeń ciała w wyniku pobicia, tylko, czy opinie pozwanego naruszyły dobra osobiste powoda.

Reasumując, zgłoszone przez powoda M. S. żądanie zapłaty zadośćuczynienia podlegało oddaleniu w całości.

Wobec zwolnienia powoda od kosztów sądowych obciążają one Skarb Państwa.

Pełnomocnikowi powoda ustanowionemu z urzędu przysługuje na podstawie art. 29 ust. 1 prawa o adwokaturze wynagrodzenie od Skarbu Państwa. Wynagrodzenie to wynosi zgodnie z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie 7 200 zł za postępowanie pierwszoinstancyjne oraz zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 2 przywołanego rozporządzenia (pełnomocnik powoda została ustanowiona po raz pierwszy w postępowaniu apelacyjnym) 7 200 zł za postępowanie apelacyjne, tj. łącznie 14 400 zł, a wraz z należnym podatkiem VAT 17 712 zł.

Mając powyższe okoliczności na uwadze sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.